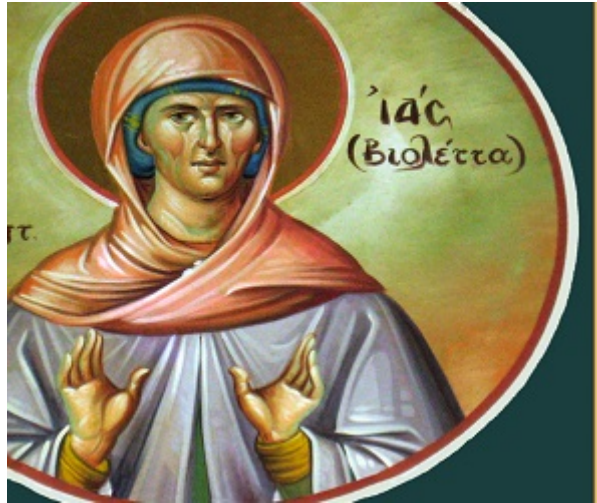

Αγία μάρτυς Ία

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Αγία μάρτυς Ία (Μνήμη 4 Αυγούστου & 11 Σεπτεμβρίου)

1. Κατά το πεντηκοστό τρίτο έτος της βασιλείας του[1], ο βασιλιάς των Περσών Σαβώριος ανέβηκε στα κάστρα και τα σύνορα των Ρωμαίων κάνοντας εκστρατεία με το στρατό του. Έφτασε δε και σ' ένα κάστρο που λεγόταν Βιζαϊδέον[2], και κατόρθωσε να το κυριεύσει και να γίνει κάτοχός του και να καταστρέψει τα τείχη του. Όχι δε μόνον αυτό, αλλά θανάτωσε εκεί με τα ξίφη και πλήθος Ρωμαίων και συνέλαβε περίπου πενήντα χιλιάδες[3] άνδρες και γυναίκες, μαζί με τον επίσκοπο Ηλιόδωρο και τους γηραλέους πρεσβυτέρους Δόσσα και Μαρεάβη[4] και άλλους πρεσβυτέρους και διακόνους, άνδρες αγιότατους, όπως επίσης και ομάδα αγίων μοναχών και παρθένων μοναζουσών, τους οποίους πήρε όλους αιχμαλώτους.

Καθώς τους οδηγούσαν στη χώρα των Ουζαϊνών[5], έφτασαν σε σταθμό που λεγόταν Βισακέρ. Εκεί ο αγιότατος επίσκοπος Ηλιόδωρος αρρώστησε, κι επειδή έμελλε να πεθάνει, χειροτόνησε επίσκοπο στη θέση του τον θεοσεβή πρεσβύτερο Δόσσα. Επίσης και το θυσιαστήριο[6] που είχε πάρει όταν έφευγε στην αιχμαλωσία, το παρέδωσε στον οσιότατο Δόσσα για να λειτουργεί σ' αυτό οσίως και δικαίως και αμέμπτως ενώπιον του Κυρίου. Και ο θεοφιλέστατος Ηλιόδωρος ανεπαύθη εν Κυρίω.

2. Το Ιερό λείψανό του κηδεύτηκε εκεί από τους Χριστιανούς με πολλή τιμή και δόξα. Καθώς λοιπόν προχωρούσαν στο δρόμο, φεύγοντας από τα μέρη εκείνα, συναθροίστηκαν σε κάποιο μέρος κι έψαλλαν και υμνούσαν δοξολογώντας τον άγιο Θεό, και καθημερινά εκτελούσαν αυτή τη λατρευτική διακονία. Οι μάγοι όμως πλημμύρισαν από θυμό επειδή αυτοί έψαλλαν και λάτρευαν τον Χριστό τον Θεό μας, οι καρδιές και οι ψυχές τους ταραχθήκαν φοβερά και άρχισαν να κακολογούν και να συκοφαντούν τους Χριστιανούς που λάτρευαν τον Θεό στον αρχιμάγο Αδελφέρ, ο οποίος και πρωτύτερα είχε γίνει αίτιος αιματοχυσιών πολλών Χριστιανών και αθλοφόρων Μαρτύρων του αγίου Θεού που μαρτύρησαν στην Ανατολή.

Και ο Αδελφέρ, οπλισμένος με τα όπλα του διαβόλου, παρουσιάστηκε στο βασιλιά και του είπε: «Αγαθέ βασιλιά, υπάρχει κάποιος στους αιχμαλώτους, αρχηγός των Χριστιανών, που λέγεται Δόσσας· αυτός προσελκύει πολλά πλήθη από τους αιχμαλώτους, άνδρες και γυναίκες, ομόπιστους και ομόφρονες μ' αυτόν, και λοιδορούν την εξουσία σου και βδελύσσονται τη βασιλεία σου· αυτό το διαπράττουν καθημερινά. Τους παρήγγειλα να μη κάνουν έτσι, αλλά δεν παύουν μάλιστα περισσότερο ατιμάζουν τη βασιλική σου μεγαλειότητα και βλασφημούν όχι λίγο τους θεούς των Περσών». Όταν άκουσε αυτά ο βασιλιάς, διέταξε να

αποκόψουν την κεφαλή του μακαρίου επισκόπου Δόσσα.

3. Μετά την άθληση του μακαρίου επισκόπου Δόσσα, κατηγορήθηκε η δούλη του Θεού Ία, αιχμάλωτη και αυτή, ότι έχει πολύ ζήλο για την πίστη του Σωτήρα μας Χριστού. Πράγματι, ήταν εξασκημένη με ακρίβεια στις άγιες Γραφές για τον πόθο που είχε στον Δεσπότη Χριστό· φλογιζόμενη δε από την αγάπη του Χριστού εναντιωνόταν σε κάθε αντίπαλο και εχθρό του χριστιανικού λαού, αντιπαραθέτοντας και διδάσκοντας το λόγο του Χριστού και σπέρνοντας στην ακοή τους τη διδασκαλία του Θεού. Πολλούς λοιπόν από την πλάνη της ειδωλολατρίας τους έστρεψε προς τον Χριστιανισμό. Εκείνο δε τον καιρό εγκαταστάθηκε στη χώρα των Ουζαϊνών και οδηγούσε πολλούς στον Χριστό. Η Αγία αυτή πλησίαζε συνεχώς τις γυναίκες με αγάπη και τις δίδασκε το λόγο του Θεού και τις νουθετούσε και τις ενίσχυε με λόγια από τις άγιες Γραφές. Οι γυναίκες, βλέποντας την πραότητα της αγίας Ίας και ακούγοντας τα χαριτωμένα της λόγια, τη δέχονταν με ευχαρίστηση και ανέφεραν γι' αυτή στους άνδρες τους, διηγούμενες τις διδαχές και τους λόγους της Αγίας.

4. Όταν τις άκουσαν οι άνδρες τους, οργίστηκαν πολύ, και λέγοντας ο ένας στον άλλο τα λόγια που είπε η αγία Ία στις γυναίκες τους, πρόσθεταν ότι «Αυτή η γυναίκα με τα μάγια της αποστρέφει και αποξενώνει από εμάς τις γυναίκες μας». Με μία γνώμη λοιπόν όλοι, παρουσιάστηκαν στο βασιλιά και είπαν: «Αγαθέ βασιλιά μας, να ζεις στους αιώνες. Ανάμεσα στους αιχμαλώτους, η εξουσία σου έφερε και μία γυναίκα από το γένος των Ρωμαίων, η οποία κάνει μαγείες σ' αυτή τη χώρα που ανήκει στη βασιλεία σου, και απομακρύνει πολλές ψυχές από την προσκύνηση των θεών διότι ατιμάζει τους θεούς μας και καταφρονεί όλους τους νόμους σας».

Όταν άκουσε αυτά ο βασιλιάς, οργίστηκε πολύ και με πολύ θυμό διέταξε να έρθουν δύο αρχιμάγοι, που ο ένας ονομαζόταν Αδερσαβώρ και ο άλλος Αδελφέρ, και τους είπε: «Εκείνη την οποία καταγγέλλουν, αν μεν προσκυνεί τους θεούς και τιμά τον ήλιο και τη φωτιά και το νερό και την εξουσία μου, και αν δεν πράττει πιά τη μαγεία που διδάσκει, ας κατοικήσει στη χώρα αυτή και ας έχει τιμή από εμάς· αν όμως δεν προσκυνεί τους θεούς και τη φωτιά και το νερό όπως διατάζουν οι θεοί μας και οι νόμοι μας, να της επιβάλετε κάθε είδους τιμωρία».

5. Μόλις έλαβαν αυτή τη διαταγή, βγήκαν και πρόσταξαν να συλληφθεί η αγία δούλη του Θεού. Όταν την έφεραν, τη δέχθηκαν με κραυγές και θόρυβο και της είπαν: «Χριστιανή είσαι;». Η Αγία αποκρίθηκε: «Χριστιανή είμαι». Και οι παράνομοι της είπαν: «Πρέπει να θανατωθείς, διότι είπες πως είσαι Χριστιανή». Η δε αγία Ία φώναξε με ιερό ζήλο και είπε: «Χριστιανή είμαι και τον ένα ζώντα Θεό υπηρετώ που δημιούργησε κάθε ύλη, από τον οποίο κατασκευάστηκαν και αυτοί που τους λέγετε θεούς σας, ο ήλιος δηλαδή και η σελήνη, η φωτιά και το νερό· όλα είναι

έργα των χειρών Του».

6. Διέταξαν τότε να γδύσουν την αμνάδα του Χριστού, κι έβαλαν σχοινιά στα χέρια και τα πόδια της και πέντε άνδρες πολύ δυνατοί τραβούσαν κάθε μέλος της, ενώ άλλοι άνδρες νέοι με σαρακηνικά μαστίγια χτυπούσαν και καταπλήγωναν το σώμα της. Η δε άγια Ία έψαλλε ωδή στον Κύριό της και υψώνοντας στον ουρανό τα μάτια Τον επεκαλείτο με παρρησία λέγοντας: «Κύριε Ίησού Χριστέ, Υιέ του αληθινού Θεού, ενδυνάμωσε τη δούλη Σου σε τούτο τον αγώνα στον οποίο τώρα εισήλθα, και λύτρωσέ με από τους λύκους που με κατασπαράζουν».

7. Όταν χτυπήθηκε τόσο, ώστε να μη μπορεί να μιλήσει, διέταξαν να τη ρίξουν στη φυλακή. Και μετά από δύο μήνες διέταξαν και οδηγήθηκε μπροστά τους η άγια Ία, και της είπαν: «Τι είχες στο νου σου τόσο καιρό στη φυλακή; Μήπως νουθέτησες τον εαυτό σου να θυσιάσεις στους θεούς και να σέβεσαι το βασιλιά και τη φωτιά και τον ήλιο, για να κατοικήσεις στη χώρα αυτή και να λάβεις από μας δωρεές και μεγάλα χαρίσματα, ώστε να τιμηθείς σύμφωνα με την απόφαση του βασιλιά των βασιλέων, η παραμένεις Χριστιανή;». Τότε η πιστότατη και αγία αποκρίθηκε και είπε: «Εγώ είχα το νου μου στο να αγωνιστώ με δύναμη στη χάρη στην οποία με κάλεσε ο Θεός και να μην ανταλλάξω τον Θεό μου τον αληθινό με τους νομιζόμενους θεούς· δεν προσκυνώ τα μάταια που σεις σέβεσθε». Μετά την ερώτησαν: «Ακόμη παραμένεις στο φρόνημα των Χριστιανών;». Αυτή αποκρίθηκε και τους είπε: «Χριστιανή είμαι και θεό αληθινό σέβομαι και προσκυνώ».

8. Όταν άκουσαν αυτά οι αρχιμάγοι, με οργή και πολύ θυμό διέταξαν να φέρουν από τον κήπο σαράντα γερά κλαδιά ροδιάς ακαθάριστα· και την τάνυσαν δώδεκα άνδρες και τη χτυπούσαν σκληρά μπροστά και πίσω. Και από το σώμα της έρρεε το αίμα στη γη, όπως και οι σάρκες της, μέχρις ότου γέμισαν αίματα αυτοί που την κρατούσαν. Βλέποντας ότι είναι όλη αρματωμένη και ότι οι σάρκες της κατέπεσαν, διέταξαν να την πάρουν σαν ξύλον πτώμα και να τη ρίξουν στη φυλακή. Μετά έξι μήνες οι αρχιμάγοι διέταξαν να φέρουν σ' αυτούς

Είπαν οι αρχιμάγοι: «Είναι αληθινά λοιπόν όσα ακούστηκαν για σένα, ότi διδάσκεις στη χώρα αυτή εναντίον του βασιλιά των βασιλέων;». Η Αγία αποκρίθηκε: «Αν κάτι ειπώθηκε για μένα υπέρ του Χριστού, αληθινό είναι· εγώ ασφαλώς κηρύττω τον ένα και μοναδικό Θεό στους ανθρώπους, για να μετανοήσουν και να επιστρέψουν προς Αυτόν από τα πονηρά έργα τους, καθώς διδάσκουν οι άγιες Γραφές μας». Όταν οι αρχιμάγοι άκουσαν αυτά, θύμωσαν όχι λίγο και διέταξαν τους υπηρέτες κι έφεραν μεγάλα καλάμια, που τα έσχισαν, και τα έμπηξαν σ' όλο το σώμα της Αγίας και την έσφιξαν με λεπτά σχοινιά, μέχρις ότου οι αρθρώσεις και τα μέλη της έκαναν κρότο. Διέταξαν έπειτα να τραβήξουν ένα-ένα τα καλάμια από το σώμα της.

10. Έτσι οι σάρκες και το αίμα της έρρεαν κάτω στη γη, μέχρι που φάνηκαν τα κόκκαλα και τα εντόσθιά της. Μετά δέκα ημέρες διέταξαν να τανύσουν την Αγία και με χάλκινες βέργες κατατσάκισαν τα κόκκαλά της. Κι εκείνη την ώρα κείτονταν στο έδαφος σαν νεκρή μπροστά τους· διέταξαν τότε να φέρουν πιεστήριο (πρέσσα) και να τη βάλουν σ* αυτό, και γύρω της άνδρες έσφιγγαν για πολύ, μέχρις ότου τα μέλη της αποκόπηκαν από το σώμα κι έπεσαν κάτω.

11. Βλέποντας ότi ήταν πια άλαλη και τα μέλη της διαλύθηκαν κι έπεσαν, διέταξαν να αποκοπεί με ξίφος η κεφαλή της. Πρόσταξαν δε στους φύλακες να φρουρήσουν το λείψανο της για να μη την ενταφιάσει κανείς, μέχρις ότου τα όρνεα κατέβουν και φάγουν το σώμα της, επειδή οι Πέρσες δεν είχαν τη συνήθεια να θάβουν τους νεκρούς, για να μη μολύνεται, λέει, η γη. Μερικοί όμως Χριστιανοί έδωσαν κρυφά χρήματα κι εξαγόρασαν από τους φύλακες το λείψανο της αγίας ίας και το κήδεψαν με τιμή, όπως έπρεπε[7]. Μαρτύρησε δε η αγία ία στην επαρχία των Ουζαϊνών της Περσίας, στις 5 Αυγούστου[8], ενώ βασίλευε στους Πέρσες ο Σαβώριος, και σ' εμάς βασίλευε ο Κύριος μας Ιησούς Χριστός, στον οποίο ανήκει η δόξα και το κράτος στους αιώνες των αιώνων. Αμήν.

Σημειώσεις:

1. Το 362.

2. Πιο ορθά «Βηθζαβδαί». Ο Σωζόμενος το αποδίδει «Ζαβδαίον χωρίον». Ήταν οχυρό στα σύνορα Περσών-Ρωμαίων. Ο Σαβώριος προσπάθησε να το κυριεύσει μαζί με τη Νίσιβη διότι του άνοιγαν τις πύλες της Μεσοποταμίας και της Αρμενίας αντίστοιχα. Το κατόρθωσε το 360. Η απαγωγή του πληθυσμού έγινε μετά δύο χρόνια.

3. Σύμφωνα με το συριακό κείμενο, αλλά και το ελληνικό Μηναίο, οι αιχμάλωτοι ήταν εννιά χιλιάδες.
4. Η μνήμη τους εορτάζεται 9 Απριλίου.
5. Χώρα των Ουζαϊνών-Βεθουζά.
6. Προφανώς φορητό, ίσως αντιμήνσιο.
7. Το λείψανο της αγίας Ίας μετά το διωγμό μεταφέρθηκε στην Κωνσταντινούπολη, σε ναό που κτίστηκε προς τιμήν της έξω από τη Χρυσή Πύλη. Ο ναός αυτός ανακαινίστηκε αργότερα από τον Ιουστινιανό (Προκόπιος, Περί κτισμάτων Ι, 9). Το ΙΒ΄ αιώνα καταστράφηκε κατά την άλωση της Πόλης από τους Λατίνους, οπότε το λείψανο μεταφέρθηκε στη Μονή των Μαγγάνων. Σε χειρόγραφο του ΙΔ΄ αιώνα σώζεται εγκώμιο της Αγίας, γραμμένο επί της βασιλείας Ανδρονίκου (1282-1328). Ο συγγραφέας του Μακάριος, Ιερομόναχος της Μονής των Μαγγάνων, μαρτυρεί ότι το λείψανο, μετά από δέκα σχεδόν αιώνες, παρέμενε άφθορο, όπως το είχε δει πολλές φορές ο ίδιος (Patrologia Orientalis 2, 1905, σελ. 462-473).
8. Η μνήμη της εορτάζεται 4 Αυγούστου και επαναλαμβάνεται 11 Σεπτεμβρίου. Μάλλον εννοεί ομάδα τοπικών Αγίων και όχι τους γνωστούς Μάρτυρες της Σεβάστειας, προγενέστερους κατά μισό αιώνα (9 Μαρτίου 320).

Πηγή: Μέθη Χριστού, Μάρτυρες στην Περσία του Σαβωρίου (Πρωτότυπο κείμενο - Μετάφραση), Μετάφραση Δημήτριος Χρισταφακόπουλος, Εκδόσεις «Το Περιβόλι της Παναγίας», § Μαρτύριο της αγίας μάρτυρος Ίας, Έκδοσις Α, Θεσσαλονίκη 1989.